

سید ابن

پتالوجی عمومی

دوكتور ذبيح الله اقبال



انتشارات دانشگاه گانج

۱۳۹۵

سرشناسه: اقبال، ذبیح الله.
عنوان و نام پدید آور: پتالوجی عمومی / ذبیح الله اقبال.
مشخصات نشر: کابل، انتشارات دانشگاه کاتب / اول، بهار ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری: قطع وزیری / ۵۷۶ ص.
موضوع: پتالوجی عمومی.



نام کتاب: پتالوجی عمومی
نویسنده: ذبیح الله اقبال
ناشر: انتشارات دانشگاه کاتب
ویراستار: حبیب صادقی
برگ آرا و طراح جلد: نشر واژه
چاپ اول: بهار ۱۳۹۵
تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه
چاپ: واژه
قیمت: ۴۵۰ افغانی
آدرس دانشگاه کاتب: کابل، سرک دارالامان، روبروی لیسه حبیبیه

تمامی حقوق مادی و معنوی اثر (چاپ، کپی، عکس، انتشار الکترونیکی و غیره) برای ناشر محفوظ است.
با متخلف بر خورد قانونی صورت می گیرد.

مراکز پخش و فروش:

شعبه اول: کابل، چهارراهی پل سرخ، مارکیت ملی، دکان شماره ۱۷، نشر واژه، ۰۷۸۰۷۴۷۳۶۷
شعبه دوم: کابل، چوک شهید مزاری، مارکیت محمدی، دکان شماره ۳۵، نشر واژه، ۰۷۴۴۰۲۹۵۷۰

تقدیم به پدرم

اجرال‌الدین اقبال

او که بعد از هستی بخش جهان، همه وجودم از اوست، او که دریا‌های مهر و صمیمیت
است و آموزگار و راهنمایم در همه امور زندگی و موفقیت‌هایم است.

سخن ناشر

با نگاهی به جوامع پیشرفته، در می‌یابیم که یکی از کلیدهای رشد و ترقی چشم‌گیر این جوامع، تحقیقات و بررسی‌های مستند علمی آنان است. آنان از طریق کشف دانش نو، نه تنها از میزان درس‌های خود کاسته‌اند، بلکه در پیش‌بینی‌های‌شان مستدل‌تر و چیره‌تر، و در انجام امور، مجهزتر شده‌اند. نکته مهم‌تر در این امر، نشر نتایج و یافته‌های تحقیقات‌شان است. انتشار یافته‌ها و نتایج، موجب افزایش سطح دانش و اطلاعات سایر جوامع و هم‌چنین باعث معرفی نویسندگان و پژوهشگران شده است.

به خاطر اهمیت تحقیق و نشر آثار علمی، امروزه یکی از ملاک‌های رتبه‌بندی سیستم‌های علمی، تعداد مقالات و آثار علمی چاپ‌شده در آن کشور و سیستم علمی است. با توجه به این موضوع، دانشگاه کاتب همیشه توجه خاصی به تحقیقات و نشر آثار علمی اساتید داشته و دارد. جدی‌ترین اولویت در طرح‌های استراژیک، برنامه‌ریزی براساس نتایج تحقیقات بوده است. دانشگاه کاتب تا کنون به این امر توجه داشته و تلاش دارد که علاوه بر افزایش درس و توانمندی‌های محصلان، به افزایش دانش و اطلاعات جامعه هم توجه کند. بر این اساس دانشگاه کاتب مدیریت تحقیقات علمی را ایجاد کرده است.

یکی از مشکلات اساسی در دانشگاه‌ها و مؤسسات تحصیلات عالی در افغانستان، کمبود منابع درسی برای محصلان است. تعداد مؤسسات تحصیلات عالی هر روز رو به افزایش است و

رشته‌های جدید تحصیلی ایجاد می‌گردند و همچنین سرفصل‌های جدید و منابع درسی برای محصلان معرفی می‌گردند. از آنجایی که فرهنگ نگارش، چاپ و نشر کتاب در افغانستان پیشرفت نیافته است، دانشجویان در جهت تهیه منابع سرگردان‌اند. به همین جهت مدیریت تحقیقات علمی دانشگاه کاتب با ایجاد مرکز انتشارات، تلاش دارد که با حمایت از استادان و نویسندگان و چاپ کتاب‌های درسی، خلأ موجود در سیستم‌های علمی تحصیلات عالی را پر کند. حاصل این تلاش تاکنون تهیه و چاپ مجلات و کتاب‌های درسی و غیردرسی بوده است. مدیریت تحقیقات علمی دانشگاه کاتب با نشر آثار علمی معیاری و استاندارد امید به آن دارد که یک الگوی مناسب برای سایر مراکز علمی باشد، و این دانشگاه از نشر و چاپ کتاب‌های درسی و غیردرسی حمایت می‌کند. علاقه‌مندان و دوست‌داران علم و دانش می‌توانند از طریق وبسایت www.kateb.edu.af/rm از اخبار و تازه‌های نشر دانشگاه کاتب باخبر شوند.

مدیر تحقیقات علمی دانشگاه کاتب

تقریظ

در راستای نوشته های علمی دوکتور ذبیح الله اقبال کتاب پتالوجی عمومی است که با معیارهای علمی امروزه بصورت روان و قابل فهم نوشته شده و خوانندگان آن به اسانی از آن درک مطلب کرده میتواند. افزودن شکل های شماتیک، جداول و نمودارها، کتاب را بیشتر برای خواننده آن قابل فهم تر کرده است که روان و قابل فهم بودن مطالب و مناسب با ترمولوجی طبی افغانستان و شکل های مناسب در هر کتاب نشان دهنده علمی بودن آن کتاب است، که محترم دوکتور ذبیح الله اقبال در این کتاب به این دو مقوله توجه به سزایی داشته است.

بنده از پوهنتون کاتب بالخصوص فاکولته طب آن تشکر فراوان دارم که برای بلند بردن سوویه علمی محصلین طب، با توجه به شرایط خاص فرهنگی، اقدام به چاپ کتب درسی می نمایند و امیدوارم که این اقدام شان در روند بازسازی علمی کشورمان افغانستان نقش موثری را داشته باشد .

دیپارتمنت هستوپتالوجی/فاکولته طب/پوهنتون ننگرهار
الحاج پوهنمل دوکتور محمد آصف

ابراز تشکر و قدردانی

در حرکت پرشتاب علمی و فنی امروز، که کتب نوین بی شماری به علاقه مندان علم و پژوهشگران عرضه می گردد، گاه به گاه آثاری چنان پر ارزش پدید می آید که پسندیده همه محافل علمی و همه پژوهشگران می شود و بر جایگاه بلندی در عرصه علوم و فنون می نشیند.

کتاب درسی پتالوجی عمومی از جمله آثار محترم دوکتور ذبیح الله (اقبال) استاد پتالوجی فاکولته طب کاتب است، که قطعاً تالیف چنین آثاری و با این علو سطح نیز کار بس سترک و ارزشمند است .

امید من آن است که :

این اثر گرانددر علمی هم مورد استقبال و هم مورد استفاده همه استادان، محصلین، پژوهشگران و داکتران M.D قرار گیرد تا همزمان با کسب و گسترش تجربه علمی از آخرین پدیده های این دانش نیز آگاهی یابند و مستمراً بر آگاهی خویش بیافزایند.

پاداش ما رهایی هر چه اصولی تر و سریعتر فرزندان سرزمین محبوب ما از بند امراض و بهبود موثرتر آنها، هر چه بیشتر غنی شدن ادبیات و فرهنگ طبی این سرزمین و یافتن جایگاه اصلی و اصولی آن همراه بارور شدن از میدان رقابتهای بی معنی می باشد.

دوکتور عباسعلی راموزی
ریس فاکولته طب کاتب

فهرست عناوین

فصل اول:	پاسخ حجره به فشار (استرس) و محرکین زهری..... ۱
فصل دوم:	التهاب..... ۶۳
فصل سوم:	ترمیم نسج..... ۱۰۳
فصل چهارم:	اصول کلی امراض مایکروبی..... ۱۱۵
فصل پنجم:	واکسین‌ها و دواهای ضد میکروبی..... ۲۱۳
فصل ششم:	امراض سیستم معافیت..... ۲۹۳
فصل هفتم:	اختلالات همودینامیک و خون..... ۳۳۷
فصل هشتم:	امراض اطفال..... ۳۸۳
فصل نهم:	امراض جنتیکی..... ۴۰۹
فصل دهم:	امراض سوء تغذی..... ۴۵۱
فصل یازدهم:	امراض سوء تغذی..... ۴۸۳